

Nr 20.

Ankom till riksdagens kansli den 23 november 1918 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående extra krigstidsunderstöd åt vissa präster.

Uti en inom första kammaren väckt motion (nr 8) har herr *K. J. Ekman* hemställt, att riksdagen ville för sin del besluta, att ett extra krigstidsunderstöd, motsvarande det som av riksdagen kan komma att beviljas åt statens befattningshavare, måtte för innevarande ecklesiastikår beredas åt de präster, som genom lag den 30 augusti 1918 kommit i åtnjutande av sådant understöd, att utgå i enlighet med de i nämnda lag och Kungl. Maj:ts samma dag utfärdade kungörelse stadgade grunder.

Vidare har uti en inom andra kammaren av herr *Lindman* väckt motion (nr 4) hemställts, att riksdagen måtte för sin del besluta, att åt de präster, som avses i lagen den 30 augusti 1918 angående krigstidsunderstöd åt präster i nyreglerade pastorat samt åt vissa extra ordinarie präster och innehavare av prästerliga emeritilöner, skall för senare hälften av ecklesiastikåret 1918—1919 utgå extra krigstidstillägg enligt ovan anförda grunder.

Ifrågavarande båda motioner hava för förberedande behandling överlämnats till första särskilda utskottet.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina framställningar hänvisas till motionerna.

Att de befattningshavare eller f. d. befattningshavare, för vilka extra krigstidstillägg uti förevarande tvenne motioner ifrågasättes, under nu förevarande dyrtid äro i behov av särskilt understöd, det har redan blivit av riksdagen erkänt, då vid innevarande års lagtima riksdag för eckle-
Bihang till urtima riksdagens protokoll 1918. 11 saml. 1 avd. 12 häft. (Nr 20—21.) 1

siastikåret 1918—1919 tillerkänts dem ett krigstidsunderstöd, som utgår efter vissa bestämda grunder. Det är uppenbart, att den höjning av levnadskostnaderna, som under år 1918 inträtt och som föranlett det förslag till extra krigstidstillägg för statens befattningshavare i allmänhet, vilket blivit av Kungl. Maj:t framlagt för nu pågående urtima riksdag, drabbat och drabbar jämväl de befattningshavare, om vilka i förevarande motioner är fråga. Samma skäl, som tala för ett extra krigstidstillägg åt de förra, synas därför gälla även för de senare.

Med hänsyn till vad sålunda blivit anfört skulle utskottet ansett sig böra tillstyrka ett extra krigstidstillägg för den senare hälften av ecklesiastikåret 1918—1919, därest detta icke skulle medfört en olägenhet, som utskottet icke kunnat lämna obeaktad. Enligt lagen den 30 augusti 1918 angående krigstidsunderstöd åt präster i nyreglerade pastorat samt åt vissa extra ordinarie präster och innehavare av prästerliga emeritilöner skola nämligen utgå krigstidstillägg och krigstidshjälp åt ifrågasvarande befattningshavare för ecklesiastikåret 1918—1919 jämlikt av Konung, riksdag och kyrkomöte beslutade grunder. Ett extra krigstidsunderstöd för den senare delen av nämnda år skulle således nödvändiggöra ett särskilt kyrkomöte för frågans behandling. Detsamma gäller däremot icke för följande ecklesiastikår, enär enligt samma lag för tiden efter ecklesiastikåret 1918—1919 krigstidsunderstöd må utgå till ifrågasvarande befattningshavare enligt grunder, som beslutas av Konungen och riksdagen allena.

Med hänsyn härtill har utskottet funnit det vara önskvärt, om extra krigstidstillägg för det senare halvåret 1918—1919 skulle kunna beredas ifrågasvarande befattningshavare utan att ett särskilt kyrkomöte därför behöver avhållas.

Enligt vad utskottet inhämtat av ett utav chefen för ecklesiastikdepartementet i ämnet gjort uttalande har jämväl han behjärtat de svåra ekonomiska bekymmer, som råda hos en del av prästerskapet, men har även han huvudsakligen till följd av nödvändigheten att hålla ett kyrkomöte för frågan övergivit tanken på att framlägga en proposition i ärendet till den nu samlade riksdagen. Enligt berörda uttalande har emellertid regeringen för avsikt att på annat sätt i allt väsentligt hålla prästerna skadeslösa för den förlust de lida, om frågan ej kan lösas vid den urtima riksdagen. Enligt vad departementschefen tänkt sig skulle nämligen i en blivande proposition till nästa riksdag föreslås sådana belopp för krigstidsunderstödet under ecklesiastikåret 1919—1920, att detta innefattar även ersättning för det uteblivna extra krigstidsunderstödet under nu pågående ecklesiastikår.

Utskottet finner detta av departementschefen föreslagna tillvägagångssätt vara lämpligt. Härigenom vinnes i huvudsak, att ifrågavarande befattningshavare erhålla de dyrtidstillägg, varav de så väl äro i behov, och man undgår sammankallandet av ett särskilt kyrkomöte. Det är tydligt att vid beviljandet av krigstidstillägget för ifrågavarande halvår hänsyn bör tagas till de grunder för extra krigstidstillägg och krigstidshjälp, som av den urtima riksdagen bliva beslutade för övriga befattningshavare, med de modifikationer, som gällt i fråga om grunderna för de vid årets lagtima riksdag beslutade krigstidsunderstöden till ifrågavarande befattningshavare.

På grund av vad utskottet sålunda anfört får utskottet hemställa,

att herrar Ekmans och Lindmans förevarande motioner icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 23 november 1918.

På utskottets vägnar:

JOHAN BECK-FRIIS.

Närvarande: se under utskottets utlåtande nr 3.
